

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 15. marts 2023 blev i sag nr. 99075:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har erhvervsevnetabsforsikring. I klageskema af 6/12 2022 til nævnet har klagerens repræsentant bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Sagen angår hvorvidt klager er berettiget til yderligere udbetaling under forsikringen ved tab af erhvervsevne.

Selskabet vurderede indledningsvist den 9/11-21, at klager ikke havde ret til udbetaling fra forsikringen.

På baggrund af klagers repræsentants indsigelse af 2/12-21 (bilag B) anerkendte selskabet den 8/4-22 (bilag C) at der skulle ske udbetaling fra forsikringen, navnlig idet selskabet anerkendte at klagers erhvervsevne var midlertidigt nedsat med mindst halvdelen fra 1/11-2020 (1/2-21 3.mdrs karens) - 1/7-2021. Selskabet udbetaler et beløb tilsvarende ca.kr.72.000,00 til klager (bilag D).

Parternes aktuelle uenighed angår begyndelsestidspunktet for dækningsperioden af klagers midlertidige erhvervsevnetab samt hvorvidt klager er berettiget til dækning for det generelle erhvervsevnetab efter den 1/7-2021.

MIDLERTIDIG TAE

Selskabets begrundelse for ikke at dække yderligere midlertidige erhvervsevnetab er tredelt (bilag C);

1) At klager i perioden 14/11-18 til 7/12-20, efter selskabets overbevisning, ikke har været i kontakt med egen læge i forhold til en forværring af erhvervsevnetabet.

2) At klager, efter selskabets overbevisning, først i november 2020 er i kontakt med kommunen vedrørende ansøgning om seniorpension.

3) At forsikrede, efter selskabets overbevisning, urigtigt har oplyst selskabet og kommunen om, at hendes virksomhed gik konkurs.

Herimod har klager overordnet set gjort gældende (bilag E), at klager jf. skadeanmeldelsen været sygemeldt siden 2012 og at hun frem til virksomhedens ophør i 2018 derfor ikke har kunne arbejde fuld tid, hvorfor klager af den grund synes berettiget til udbetalinger for midlertidigt erhvervs-
evnetab også inden 1/2-21.

Endvidere;

Ad 1)

At et eventuelt fravær af kontakt mellem klager og egen læge i perioden 14/11-18 2018 til 7/12-20 ikke kan anses som afgørende for om klager er berettiget til yderligere dækning for midlertidigt erhvervsevnetab, idet klagers lidelse er dokumenteret progressiv og generne dokumenteret forværret løbende siden 2013 indtil de 30. juni 2019 fører til at klagers.

Der foreligger således dokumentation for, at klager både før- og efter tidspunktet for selskabets anerkendelse af det midlertidige erhvervsevnetab har oplevet en forværring af sine gener.

Jeg henviser til bilagene F, G og H for den lægelige dokumentation for forværringen siden 2013.

Ad 2)

At den omstændighed at klager først i november 2020 tager kontakt til kommunen i forbindelse med ansøgningen af seniorpension, ikke kan tillægges afgørende vægt i relation til dækningsperioden for midlertidigt erhvervsevnetab.

Klager retter i sagens natur først henvendelse til kommunen i forbindelse med ansøgningen af seniorpension, når der er mulighed herfor.

Et fravær af en tidligere kontakt til kommunen i forbindelse med ansøgningen af seniorpension, kan således ikke tages til indtægt for, at klager ikke er berettiget til en udvidelse af det midlertidige erhvervsevnetab. Slet ikke når baggrunden for at klager tilkendes seniorpensionen er forhold som er direkte grundet i den tilstand som selskabet allerede har anerkendt berettiger hende til dækning under forsikringen.

Ad 3)

Klager har dokumenteret ved domsbog (bilag I), at selskabets påstand om at klagers virksomhed ophørte af egen drift, er forkert. Som det ganske klart fremgår af domsbogen, da gik klagers virksomhed konkurs.

Derfor kan selskabets påstand hverken tages til følge eller anses som afgørende i relation til parternes uenighed om dækningsperioden for det midlertidige erhvervsevnetab.

GENERELLE TAE

Selskabet afviser at der forelægger en helbredsmæssig nedsættelse af klagers generelle erhvervsevne efter den 1/7-21. Ved vurderingen heraf har selskabet anlagt den forståelse af forsikringsbetingelserne, at bedømmelsen sker under hensyntagen til forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Klager har gjort gældende, at hendes helbredsmæssige tilstand sammenholdt med hendes uddannelse og tidligere beskæftigelse er uforenelig med varetagelsen af et relevant erhverv på mindst halv tid.

Klager er uddannet ... og har beskæftiget sig fuld tid med ... og ... i ... år forud for sygemeldingen. I perioden har hun oppebåret en betragtelig lønindtægt.

Siden 2012 været hun været plaget af artrose som er forværret betragteligt gennem årene. Røntgenbillederne har påvist svær artrose i alle fingres led og det er vurderet at der ikke findes nogle behandlingsmulighed herfor.

Generne betyder at klager blot kan arbejde ½ time ad gangen før hun får ledhævelse og må stoppe arbejdet.

Efter praksis anses bevisbyrden for det helbredsmæssige erhvervsevnetab løftet, når den sædvanlige forståelse af erhvervsevnetabsbegrebet er opfyldt (se AK 93765, 93795, 93914, 94278 og 94715). Herved forstås forsikredes evne til at tjene mindst halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

I den aktuelle sag må den udover enhver rimelig tvivl anses som opfyldt, at klager med hendes uddannelsesmæssige baggrund som ..., ... års anciennitet og en alder på [i 60'erne] og en stærkt begrænset evne til at varetage nogen form for skrivearbejde, vanskeligt kan antages at kunne tjene mindst halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Selskabet skal tilpligtes overfor klager at anerkende, at hun er berettiget til yderligere udbetaling af ydelser for midlertidigt erhvervsevnetab fra d. 30/9 - 19 (3 måneders karenstid efter ophøret af fuldtidsbeskæftigelse den 30/6-19) til d. 1/7-21.

Eventuelt forfaldne ydelser skal forrentes i medfør af FAL §24.

Selskabet skal tilpligtes overfor klager at anerkende, at hun er berettiget til yderligere udbetaling af ydelser for det generelle erhvervsevnetab fra den 1/7-22 og frem i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Eventuelt forfaldne ydelser skal forrentes i medfør af FAL §24.

Selskabet skal tilpligtes overfor klager at erstatte klagers udgifter til repræsentation forud for sagens anlæg ved Ankenævnet for Forsikring jf. vedlagte fakturaer."

Selskabet har i brev af 16/12 2022 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Hvilken type forsikring er der tale om?"

Forsikredes ordning blev oprettet den 1. januar 2013 gennem en privattegnet ordning.

Ordningen giver ret til udbetaling af løbende ydelser ved erhvervsevnetab samt indbetalingssikring, såfremt forsikredes erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen og forsikredes indtjening er nedsat med mindst 10 procent. Der er en karenperiode på 3 måneder.

Der henvises til pensionsbevis af 26. januar 2018 (Bilag 1) og dertilhørende pensionsvilkår (Bilag 2).

Hvad handler tvisten om – parternes overordnede synspunkter?

Forsikrede er utilfreds med, at selskabet har afvist at udbetale midlertidige ydelser fra 1. oktober 2019 frem til 1. februar 2021. Endvidere er forsikrede utilfreds med, at selskabet har afvist at udbetale løbende ydelser ved erhvervsevnetab og yde indbetalingssikring fra 1. juli 2021.

Selskabet henviser til, at forsikrede ikke har godtgjort, at hendes erhvervsevne har været dokumenteret nedsat i dækningsberettigende grad før 1. november 2020 og endvidere, at hendes generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad efter 1. juli 2021.

Sagsfremstilling

Forsikrede er født i 19[50'erne]. Forsikrede er ... og har arbejdet i selvstændig virksomhed siden 1. september 2009. Forsikrede ophørte sin selvstændige virksomhed den 30. juni 2019 (Bilag 3). Det er oplyst, at forsikredes virksomhed blev erklæret konkurs af Gældsstyrelsen den 15. september 2020 (Forsikredes bilag I).

Selskabet modtog den 19. oktober 2020 anmeldelse om udbetaling ved tab af erhvervsevne (Bilag 4). I anmeldelsen oplyste forsikrede, at hun havde været sygemeldt siden 1. januar 2012 grundet gigt i fingrene og seneskedehindebetændelse i begge håndled. Forsikrede angav, at hendes symptomer bestod i at fingrene var hævede, blev stive, og der opstod smerter og svie. Hun angav endvidere, at hun havde svært ved at holde på noget i længere tid.

Forsikrede kontaktede telefonisk selskabet den 19. november 2020, hvor hun oplyste, at hun lige havde startet sag med kommunen om tilkendelse af seniorpension, og endvidere skulle til vurdering hos egen læge næstkommende fredag ift. vurdering af hendes gigt i hænderne (bilag 5).

På baggrund af forsikredes anmeldelse, tog PFA første gang stilling til forsikredes sag den 1. februar 2021. Selskabet har herefter truffet fornyet afgørelse den 9. november 2021, hvori selskabet meddelte forsikrede, at hun ikke var berettiget til udbetaling af tab af erhvervsevne, med henvisning til at forsikredes erhvervsevne ikke var nedsat efter den 1. juli 2021 (Bilag 6).

Den 2. december 2021 modtog selskabet en klage fra forsikredes partsrepræsentant (Forsikredes bilag B). PFA besvarede klagen med brev den 8. april 2022 (Forsikredes bilag C), hvori selskabets klagefunktion ændrede tidligere afgørelse. Selskabet vurderede, at forsikrede var berettiget til en midlertidig udbetaling fra 1. februar 2021 (efter karen udløb) til 30. juni 2021, hvorefter selskabet overgik til en vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne.

PFA fastholdt at forsikredes generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst halvdelen fra 1. juli 2021. Faktuelt blev oplyst nedenstående helbredsmæssige og kommunale oplysninger, som PFA har anvendt til brug for selskabets vurdering.

Af journalnotat udfærdiget af forsikredes egen læge den 12. februar 2013 fremgår (Forsikredes bilag F, s. 2):

'TK. Sympt. er nu blevet værre. Faktisk er smerterne værre ved brug af finger nu en tidl. Indstillet på at blive henvist videre/...'

Forsikrede blev undersøgt af speciallæge (ikke angivet i hvad) den 27. februar 2013. Af epikrise fremgår af den objektive beskrivelse (Forsikredes bilag F, s. 2-3):

"heberdenske' knuder og tydelig artrose i flere af de øvrige fingers yderled, men også bevægelsesindskrænkning i højre tommel, ømhed ud for den volare fleksorseneskede og springtendens. Der gives injektion...'

Af journalnotat udfærdiget af forsikredes egen læge den 11. oktober 2013, fremgår følgende (Forsikredes bilag F, s. 3):

'De sidste 3 dage sviende smerter i højre håndled. Har skrevet en del og lavet havearbejde. Ømhed af flexorsener. Tendinit. Aflaste, støttebind. Har ibuprofen.'

Forsikredes praktiserende læge noterede ved konsultation den 22. oktober 2013, at forsikrede tidligere var behandlet med steroid injektioner med god effekt (Forsikredes bilag F, s. 3).

Af journalnotat udfærdiget af forsikredes egen læge den 14. november 2018 fremgår (Forsikredes bilag F, s. 4):

'Møder i akuttiden mhp. LÆ285. og sygemelding. Har ang. været sygemeldt siden 11.10. Oplever smerter i hænder/fingre på arthostisk basis, aflastning bedrer symptomerne. Ydermere stresset som beskrevet tidl. Sygemeldes yderligere 2 uger, hvorefter arbejdet forventes genoptaget.'

I henhold til sagens lægelige oplysninger, henvendte forsikrede sig først igen til egen læge den 24. november 2020, hvor hun blev henvist til røntgen af hendes hænder (Forsikredes bilag F, s. 6).

Af røntgensvar/billeddiagnostisk epikrise dateret 7. december 2020 fremgår det af den objektive undersøgelse, at (Forsikredes bilag F, s. 6):

'[...] Røntgen af begge hænder og fingre.: Viser inkl. Nørgaard projektion noget afsmalnet ledspalte i begge første strålers STT, CMC MCP og IP-led. Resterende MCP-led er uden bemærkninger eller erosive forandringer, dog fremstår de med noget gracile ledspalter. Randudtrækning omkring samtlige PIP og DIP led, mest udtalt i DIP-leddene. Ingen erosive forandringer. Med fotograferede radiokarpale led er begge uden anmærkninger.'

Konklusion:

Let artrose i begge første strålers STT, CMC, MCP og IP-led.

Gracile ledspalter i resterende MPC-led, dog uden erosive forandringer.

Betydelig artrose af samtlige PIP og DIP led, mest udtalt i DIP-leddene.'

I journal fra egen læge dateret 18. december 2020 fremgår det (Forsikredes bilag F, s. 6):

'Kommer til opfølgning. Rtg. hænder viser svær artrose sv til hænder bilat. V 1. finger med atrofi af tenar og fejlstilling over MCP-leddet. Har svær artrose af mange års skrivi på tastatur/skrivemaskine. Har brug for seniorpension. Vil tage kontakt til kommunen. [...]

Forsikrede blev tilset af egen læge den 14. april 2021 i forbindelse med udfærdigelse af generel helbredsattest. Lægen angav følgende i attesten (Forsikredes bilag G):

'[...]

Pt. har således svær artrose i begge hænder, hun mærker kraftige smerter efter at have skrevet på maskine ½ time ledsaget af ledhævelse og må stoppe. Hun har endvidere natlige smerter i hænderne. Hun tager ingen smertestillende, da hun ikke ønsker det. Der findes ikke umiddelbart nogen behandling af artrose i leddene.

'[...]

Psykisk:

Pt. er kendt med ængstelig personlighed og er udredt flere gange for angst. I slut 90'erne var hun udsat for mobning på ... og var nedtrykt og angst gennem en periode. Havde god effekt af samtaler med psykolog, aldrig været i medicinsk behandling, men var svært forpint gennem en årrække.

'[...]

Patienten er henvist til psykologbehandling mhp. samtaler efter indbrud, men hun har ikke kunnet gennemføre dette da hun ikke har økonomi til egenbetaling ved psykologsamtalerne.

Der har således ikke været nogen reelle behandlingstilbud til samtaler for patienten. Patienten er ikke interesseret i medicinsk behandling.

'[...]

Det vurderes usandsynligt at hun vil kunne klare fuldtidsarbejde med maskinskrivning eller skrivning på computer med denne svære artrose i hænderne. [...]

Forsikrede blev bevilliget seniorpension fra den 1. juli 2021. Af kommunens afgørelse den 11. juni 2021 fremgår, at de vurderede at forsikrede havde varig nedsat arbejdsevne og højst kunne arbejde 15 timer om ugen i hendes seneste job (forsikredes bilag J). Det fremgår endvidere af kommunens sagsoverblik (forsikredes bilag K), at forsikrede først kontaktede kommunen i november 2020, men henblik på at søge om seniorpension.

PFA modtog anden klage fra forsikredes partsrepræsentant den 23. august 2022 (Forsikredes bilag E). I forbindelse med forsikredes klage modtog PFA epikrise udfærdiget af radiologisk afdeling den 7. juli 2022 (Forsikredes bilag H). Heraf fremgår følgende beskrivelse efter røgtgen undersøgelse den 1. juli 2022:

'Røntgen af højre hånd viser artrose i form af stærkt afsmalnet ledspalte og skleroserede ledflader i 3., 4. og 5. fingers PIP-led og i de fire ulnare fingres DIP-led.

Røntgen af venstre hånd viser artrose i 5. fingers PIP-led og i de fire ulnare fingres DIP-led. Der ses ingen artritforandringer.'

PFA besvarede forsikredes klage den 4. november 2022 (Bilag 7), hvori selskabet fastholdt afslaget. Forsikrede har herefter indbragt sagen for Ankenævnet.

Begrundelse for PFA's vurdering af erhvervsevnen

PFA har i perioden fra 1. november 2020 til 30. juni 2021 vurderet, at forsikredes midlertidige erhvervsevne har været nedsat med mindst halvdelen. Selskabet har vurderet, at forsikrede – efter udløb af karen – ikke har været berettiget til erhvervsevnetabsydelse før 1. februar 2021, idet forsikrede ikke på noget tidspunkt før november 2020 har henvendt sig til kommunen eller egen

læge med henblik på sygemelding, ligesom forsikrede ej heller på anden vis har dokumenteret, at forsikrede ikke har været i stand til at arbejde delvist eller fuld tid. Hertil bemærker selskabet, at forsikrede ikke har kontaktet sin læge i perioden fra 14. november 2018 til 24. november 2020 vedrørende en eventuel forværring af hendes gener. Endvidere har forsikrede først taget kontakt til kommunen i forbindelse med ansøgning om seniorpension i november 2020.

Det er selskabets opfattelse, at forsikrede ikke har godtgjort, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen efter 30. juni 2021, og PFA mener at være berettiget til at overgå til en vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne fra 1. juli 2021. Ved vurderingen heraf har selskabet lagt vægt på sagens forløb og det faktum, at forsikrede ikke har været i stand til at vende tilbage til sit hidtidige erhverv som selvstændig

PFA er opmærksom på, at forsikrede er diagnosticeret med artrose i hænderne og at hun oplever smerter ved skrivning på tastatur efter en halv time, samt oplever natlige smerter. PFA er tillige opmærksom på, at forsikrede er kendt med ængstelig personlighed og flere gange er udredt for angst. Forsikrede beskrives ved egen læge den 14. april 2021 i en aktuell personlig livskrise, i det hun er erklæret konkurs. Det er selskabets vurdering, at forsikredes psykiske forhold ikke giver anledning til anden vurdering. PFA har lagt vægt på, at hendes nuværende psykiske symptombillede ikke har større betydning for forsikredes erhvervsevne, såfremt forsikrede skånes for pres, stressende arbejdsforhold og har et arbejde i et hensyntagende trygt arbejdsmiljø. PFA bemærker her til, at forsikrede ikke er i behandling ved psykolog, og endvidere ikke er interesseret i medicinsk behandling.

Endelig er PFA opmærksom på, at forsikrede er blevet tilkendt seniorpension med virkning fra den 1. juli 2021. Som selskabet har bemærket af invalidepensionsafgørelsen den 8. april 2022, sker kommunens tilkendelse af seniorpension efter andre og mindre restriktive kriterier end vurderingen af erhvervsevnen, som sker i henhold til forsikringsbetingelserne. Tilkendelsen af seniorpensionen er, som kommunen selv underbygger, bygget på en vurdering af forsikredes erhvervsevne i hendes hidtidige erhverv som selvstændig ..., hvor forsikredes arbejdsopgaver primært bestod i maskinskrivning.

PFA har endvidere lagt vægt på, at forsikrede ikke har gennemført en kommunal arbejdsprøvning, hvor hun har afprøvet andre jobs og at hun dermed ikke har bevist, i hvilket omfang hun er i stand til at arbejde inden for det bredere arbejdsmarked, under iagttagelse af relevante skånehensyn.

Forsikredes arbejdsopgaver har tidligere primært bestået i skrivearbejde. Det er selskabets vurdering, at selv med forsikredes ressourcer og kompetencer inden for sin uddannelse som ..., bør forsikrede være i stand til at arbejde mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer, under iagttagelse af skånehensyn i form af mindre maskinskrivning.

Det er således PFA's samlede vurdering, at det ikke er helbredsmæssigt dokumenteret, at forsikrede ikke er i stand til at arbejde mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer under hensyn til forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse, i et relevant erhverv med de rette skånehensyn for forsikredes gener i hænderne.

Konklusion

Selskabet fastholder således at have været berettiget til at afvise udbetaling fra erhvervsevnetabsforsikring og indbetalingssikring, da forsikrede ikke har løftet sin bevisbyrde for, at hendes midlertidige erhvervsevne har været nedsat med mindst halvdelen før 1. november 2020, og endvidere at hendes generelle erhvervsevne ikke er nedsat efter 1. juli 2021."

Klagerens repræsentant har i brev af 10/1 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Midlertidigt erhvervsevnetab

...

Hertil skal klager indledningsvis bemærke, at selskabet nu fraviger fra dets tidligere anvendte afvisningsbegrundelse om, at klagers virksomhed var ophørt af egen drift i 2019. Henset til at selskabet i høringssvaret også tilkendegiver at der foreligger dokumentation for, at klagers virksomhed vitterlig gik konkurs og ikke ophørte af egen drift som påstået af selskabet, da må det konkluderes, at selskabet nu anerkender at klagers virksomhed gik konkurs i 2019.

Klager bemærker at det fremgår af selskabets egen sagsfremstilling, at klagers egen læge den 14/11-2018 vurderede, at klager havde været sygemeldt siden 11/10-2018 grundet smerter i hænger og fingre på arthrosisk basis. Denne omstændighed vanskeliggør selvsagt selskabets påstand om, at klager ikke på noget tidspunkt forud for den 1/11-2020 havde henvendt sig til egen læge med henblik på sygemelding;

Af journalnot at udfærdiget af forsikredes egen læge den 14. november 2018 fremgår (Forsikredes bilag F, s. 4):

'Møder i akuttiden mhp. LÆ285. og sygemelding. Har ang. været sygemeldt siden 11.10. Oplever smerter i hænder/fingre på arthrosisk basis, aflastning bedrer symptomerne. Ydermere stresset som beskrevet tidl. sygemeldes yderligere 2 uger, hvorefter arbejdet forventes genoptaget.'

Derudover, så må den omstændighed at klagers ellers velfungerende virksomhed gik konkurs i 2019, sammenholdt med det faktum, at klagers lidelse er degenerativ/progressiv af natur og at hendes tilstand løbende er dokumenteret forværret frem mod virksomhedens konkurs, uundgåeligt føre til at, at det må anes som tilstrækkelig klart sandsynliggjort, at klager i vid udstrækning var ude af stand til at arbejde på mindst halv tid forud for 1/11-2020.

Til støtte herfor kan jeg i øvrigt henvise til LÆ145 (Bilag G - april 2021) som finder, at klager igenem 9-10 år har haft tiltagene smerter i fingrene. Dette må finde støtte for, at forværringen fortsatte i den periode som selskabet påstår der består et fravær af dokumentation for.

Endvidere henviser jeg til journalnotatet af juli 2022 (bilag J), hvoraf det fremgår, at klagers tilstand fortsat forværres. Dette må også finde støtte for at forværringen af klagers gener fortsatte i den periode som selskabet påstår der består et fravær af dokumentation for.

...

Sammenfattende skal klager således afvise selskabets påstand om, at klager ikke forud for 1/11-2020 var ved egen læge eller kommune med henblik på en sygemelding, idet det blandt andet modbevises af selskabets eget uddrag fra journalnotaterne forud herfor.

Klager skal også afvise selskabets påstand om, at der ikke foreligger dokumentation for, at klager var ude af stand til at arbejde på mindst halv tid forud for 1/11-2020. Klagers lidelse er degenera-

tiv/progressiv af natur og at hendes tilstand er løbende dokumenteret forværret frem mod hendes ellers velfungerende virksomheds konkurs i 2019 og tilstanden er efterfølgende dokumenteret endnu værre.

Klager må tilstrækkelig grad siges at have sandsynliggjort, at hendes fagspecifikke erhvervsevne ud fra en medicinsk vurdering var midlertidigt nedsat forud for 1/11-2020 og at hun var ude af stand til at arbejde på mindst halv tid forud for 1/11-2020.

Klagers generelle erhvervsevne

...

Indledningsvis skal klager bemærke, at selskabet omtaler klagers tilstand med en vis underdrivelse. Klager er ikke blot diagnosticeret med artrose i hænderne, men svær artrose i begge hænder med påvirkning af alle fingrenes yder- og mellemlid, muskelsvind af 1.finger på venstre hånd samt fejlstilling over MCP-leddet (bilag F, side 6. + bilag H).

Det må også anses et udtryk for en vis ringeagt når selskabet begrænser klagers gener som 'oplever smerter ved skrivning på tastatur efter en halv time..'. Det fremgår af blandt andet af helbredsattest af 14/4-2021, at der er tale om kraftige smerter og ledhævelse efter skrivning i blot 30 minutter foruden påvirkningen af nattesøvnen. Klagers gener ved skrivning i 30 minutter tillægges da også vægt ved bevillingen af seniorpension, hvorved det har en afgørende betydning for kommunens konklusion af, at klager højst kan arbejde 15 timer ugentligt som ... (dvs. noget mindre end halv tid på 19 timer).

...

Selskabets forsikringsbetingelser må i øvrigt fortolkes i overensstemmelse med praksis. Efter praksis følger det, at der ved vurdering af erhvervsevnetabet skal foretages en vurdering af, hvorvidt forsikredes evne til at tjene hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder er nedsat. Klager er som bekendt uddannet ..., er [i 60'erne] år gammel, hun har ... års erfaring med primært skrivebaseret arbejde og har tidligere været i stand til at oppebære en betragtelig indtægt som følge af hendes arbejde. En indtægt som hun ikke tilnærmelsesvis kan forventes at komme i nærheden af med de begrænsninger som hendes gener har.

Derfor må man med rette antage, at klager, både i henhold til praksis og selskabet egen fortolkning af forsikringsbetingelserne, med hendes helbredstilstand, uddannelse og tidligere erfaring, vanskeligt kan påstås at komme i nærheden af at tjene mindst halvdelen af fuldt erhvervsdygtige personer med samme baggrund tjener.

Jeg henviser i øvrigt til AK 93.914 mod selv samme selskab som i den aktuelle sag. Sagen angik en uddannet [samme uddannelse som klageren] som ikke kunne arbejde som skrivende ... foran en skærm mere end en halv time ad gangen. Af de lægelige akter i sagen fremgik det, at klagers tilstand ikke havde været forbedret i en længere årrække og at hans aktuelle arbejdssevne var mellem 16-18 timer. Selskabet havde i sagen tidligere udbetalt for midlertidigt erhvervsevnetab, men var af den overbevisning, at hans generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst halvdelen. Nævnet fandt, at klageren med en længerevarende boglig uddannelse og tidligere beskæftigelse inden for samme fag – hvor det normalt forudsættes, at han i betydeligt omfang læser og benytter pc som led i sit arbejde – ikke med rimelighed kunne sammenlignes med personer, som eksempelvis primært udfører manuelt fysisk eller håndværksmæssigt arbejde eller personer, som

udfører ufaglærte jobs. Flertallet fandt derfor, at klagerens generelle erhvervsevne måtte anses som nedsat med mindst 50%.

Ovenstående sag har ganske tydelige ligheder med nærværende sag. Både i form af klagers baggrund som ..., tilstandens påvirkning på klagers manglende evne til længevarende skærmarbejde og parternes uenighed om hvorvidt den generelle erhvervsevne i sådant et tilfælde kan anses som nedsat med mindst 50%.

Med ovenstående kendelse samt under henvisning til, at man fra kommunal side har bevilliget klager seniorpensionen uden krav om arbejdsprøvning, fordi arbejdsprøvning vurderes irrelevant idet klagers gener er at et sådant omfang over så lang en periode, at der ikke er nogen resterhvervsevne over 15 timer ugentligt, da skal vi fastholde, at fraværet af en kommunal arbejdsprøvning i nærværende sag ikke kan tillægges afgørende betydning for om klager i tilstrækkelig grad har sandsynliggjort at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. I den forbindelse bør det

desuden bemærkes, at kommunen direkte anfører i bevilling af seniorpension, at det grundet Corona epidemien ikke var muligt at etablere praktikordninger."

Selskabet har i brev af 12/1 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Vedrørende partsrepræsentantens bemærkninger om forsikredes lægekontakt, har PFA i sin begrundelse af svarbrev den 16. december 2022 fremført, at forsikrede ikke på noget tidspunkt før november 2020 har henvendt sig til kommunen eller egen læge med henblik på sygemelding. Hertil har selskabet bemærket, at forsikrede ikke har været i kontakt med egen læge i perioden fra 14. november 2018 til 24. november 2020 vedrørende en eventuel forværring af hendes gener. Selskabet er således opmærksom på, at forsikrede henvendte sig den 14. november 2018 med henblik på sygemelding, men forsikrede var alene sygemeldt i 2 uger fra 14. november 2018. Det fremgår ikke af de lægelige oplysninger, at forsikrede har henvendt sig til egen læge med henblik på yderligere sygemelding herefter.

[Klagerens repræsentant] henviser i sit indlæg til LÆ145 (Forsikredes bilag G) hvoraf det fremgår, at forsikrede har haft tiltagende smerter i begge hænder de sidste 9-10 år. Det er PFA's opfattelse, at dette ikke alene kan begrunde, at forsikredes erhvervsevne har været nedsat i dækningsberettigende grad før 1. november 2020.

Endvidere henviser [klagerens repræsentant] til ankenævnskendelse 93.914. PFA bemærker hertil, at der er tale om forskellige lidelser og genebillede i ankenævns sag 93.914 kontra nærværende sag, hvorfor det er PFA's opfattelse at sagerne ikke kan sammenlignes. Endvidere bemærker selskabet, at det altid er op til en konkret vurdering fra sag til sag."

Til dette har klagerens repræsentant fremsendt brev af 16/1 2023, hvori det bl.a. er anført:

"Midlertidigt erhvervsevnetab

Sygemelding

...

Det er i øvrigt ukorrekt når selskabet aktuelt påstår, at klagers henvendelse til egen læge '*den 14. november 2018, var med henblik på sygemelding, men forsikrede var alene sygemeldt i 2 uger fra 14. november 2018*'. Det fremgår som bekendt af journaludskriften fra 14/11-2018, at klager har været sygemeldt siden 11/10-2018. Der var således ikke tale om at henvendelsen af 14/11-2018 var '*med henblik på sygemelding*' eller at klagers sygemelding først begyndte den 14/11-2018, men derimod, at klager på dette tidspunkt allerede havde været sygemeldt i en måneds tid. Til støtte herfor henviser jeg til journalnotatets sidste sætning der lyder; '*sygemeldes yderligere to uger..*'.

Dersom der er tale om yderligere to uger, da kan der i sagens natur ikke være tale om at klager '*alene var sygemeldt i 2 uger..*'.

For så vidt angår selskabets aktuelle påstand om, at det ikke er dokumenteret i sagens lægelige oplysninger, at klager har henvendt sig til egen læge med henblik på yderligere sygemelding efter den 14/11-2018, da skal klager afvise denne påstand. Vi ved fra sagens senere lægelige oplysninger, at det er den samme sygdom der førte til sygemelding i oktober 2018 som også fører til den senere sygemelding, virksomhedens konkurs og tildelingen af Seniorpension. Endvidere fremgår det af klagers skadeanmeldelse af 19/10-2020, at hun ikke er raskmeldt eller forventer at blive det indenfor de næste 6 måneder.

LÆ145

Selskabet påstår, af lægeattesten LÆ145 (bilag G) oplysning om, at klager har haft tiltagende smerter i begge hænder i de sidste 9-10 år ikke alene kan begrunde, at klagers erhvervsevne har været nedsat i dækningsberettiget grad før 1/11-2020.

Hertil bemærker klager, at klager ikke har påstået, at lægeattesten alene begrundede at klagers erhvervsevne havde været nedsat i dækningsberettiget grad før 1/11-2020. Lægeattesten var blot et af flere anbringender som klager fremførte med henblik på at sandsynliggøre, at klager var ude af stand til at arbejde på mindst halv tid forud for 1/11-2020.

Generelle erhvervsevne

AK 93.914

...

Klager fastholder at kendelsen er anvendelig i relation til parternes aktuelle uenighed og at den omstændighed at der var tale om en anden lidelse og andet genebillede ikke er afgørende for anvendeligheden i relation til den aktuelle sag.

Det må i stedet anses for afgørende, at klager i begge sager har samme beskæftigelses- og uddannelsesmæssige baggrund, samme begrænsninger i forhold til deres erhvervsevne, der er tale om den samme uenighed - mod det samme selskab og der er tale om længevarende gener. I særdeleshed når det afgørende i henhold til dækningsberettigelsen efter forsikringsbetingelser og praksis er, hvorvidt klagers evne til at erhverve sig indtægt ved arbejde under hensyntagen til hendes uddannelse og tidligere beskæftigelse er nedsat.

Derudover tjener kendelsen det formål at tilbagevise flere af selskabets vægtninger og påstande i sagen, herunder selskabets påstand om, klagers begrænsning til 30 minutters arbejdstid på et

Ankenævnet for Forsikring

12.

99075

skriveredskab ikke forhindrer hende i at 'arbejde mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer, under iagttagelse af skånehensyn i form af mindre maskinskrivning'. Vi ved fra kendelsen AK 93.914 at en uddannet ... der ikke kan arbejde foran en skærm mere end en halv time ad gangen, ikke med rimelighed kunne sammenlignes med personer, som eksempelvis primært udfører manuelt fysisk eller håndværksmæssigt arbejde eller personer, som udfører

ufaglærte jobs og at nævnets flertal derfor fandt, at klagerens generelle erhvervsevne måtte anses som nedsat med mindst 50%."

Hertil har selskabet i brev af 19/1 2023 til nævnet bl.a. anført:

"PFA har henholdt sig de faktuelle lægelige oplysninger, som fremgår af sagen. Det fremgår af forsikredes lægejournal, at forsikrede konsulterede sin læge den 31. marts 2017 grundet hendes artrose i fingrene. Forsikrede konsulterede først sin læge igen den 14. november 2018, med henblik på sygemelding. Forsikrede angav ved denne konsultation, at hun havde været syg siden 11. oktober 2018. Forsikrede blev den 14. november 2018 sygemeldt af sin læge i 14 dage, og der fremgår herefter ikke yderligere konsultationer af lægejournalen før november 2020."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget klagerens anmeldelse til selskabet af 19/10 2020, selskabets telefonnotat af 19/11 2020, klagerens ansøgning om seniorpension af 17/1 2021, journal fra egen læge, journalnotat fra radiologisk afdeling af 7/7 2022, generel helbredsattest fra egen læge af 14/4 2021, kommunalt notat af 14/4 2021 "oplysninger om borger, der søger seniorpension", kommunalt notat "Seniorpension – vurderingsskema", uddrag af kommunens afgørelse af 11/6 2021 om tilkendelse af seniorpension, retsbog fra skifteretten af 15/9 2020, brev fra Skattestyrelsen af 14/9 2020 vedrørende bevis for ophør af klagerens virksomhed, selskabets afgørelse af 9/11 2021, klagerens klage til selskabet af 2/12 2021, selskabets afgørelse af 8/4 2022, selskabets brev af 28/4 2022 vedrørende udbetaling af tab af erhvervsevne fra 1/2 2021 til 30/6 2021, klagerens klage til selskabet af 23/8 2022, selskabets fastholdelse af 4/11 2022, pensionsbevis af 26/1 2018 og forsikringsbetingelser af 26/1 2018. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af journal fra egen læge fremgår bl.a.:

"31-01-2013

Gennem en uge gener fra højre 1. finger som låser og frigøres med et smæld. Dette i yderleddet. Fingeren let hævet, ømhed sv. t. DIP leddet. Springfinger. Svinder formentlig af sig selv, ellers mulighed for operation. Vil se an. Rp. aflaste, Ibuprofen.

...

12-02-2013

Gennem 3 uger gener fra højre 1. finger som låser og frigøres med et smæld. Dette i yderleddet. Fingeren let hævet, ømhed sv. t. DIP leddet. Springfinger. Generne tiltaget trods aflastning og Ibuprofen. I øvrigt rask. Ingen medicin.

...

12-02-2013

TK. sympt. er nu blevet værre. Faktisk er smerterne værre ved brug af finger nu end tidl. indstillet på at blive henvist videre/....

...

27-02-2013

**** SPECIALLÆGEEPIKRISE ****

...

26-02-2013

Henvist med tommelspringfinger.

...

Tidligere:

Tager en del fat også med skrivearbejde i sit job, men husker ingen større traumer.

Aktuelle:

Gener igennem en måneds tid fra en højre tommelspringfinger.

Objektivt:

Heberdanske knuder og tydelig artrose i flere af de øvrige fingres yderled, men også bevægeindskrænkning i højre tommel, ømhed ud for den volare fleksorseneskede og springtendens.

Der gives injektion Diprospan 7 mg opløst i 1/2 ml Carbocain 2% i fleksorseneskeden til højre tommel.

For smerter

recipe tablettar Panodil 1 g ved behov højst x 4 daglig.

...

11-10-2013

De sidste 3 dage sviende smerter i højre håndled. Har skrevet en del og lavet havearbejde. Ømhed af flexorsener. Tendinit. Aflaste, støttebind. Har Ibuprofen.

...

22-10-2013

Gener gennem mdr. fra springfinger. Det drejer sig om MC leddet på 4. venstre finger. Tidligere behandlet med steroid inj. med god effekt for samme lokaliseret til højre 1. finger.

...

29-11-2013

**** SPECIALLÆGEEPIKRISE ****

Modtaget fra ..., Ortopædkirurg

...

26-11-2013

Henvist med gener fra højre tommel og venstre 4. finger.

Tidligere:

Blokade i februar af højre tommel med god effekt, men nu visse tendenser til recidiv, selvom det går bedre nu på det sidste igen.

Til gengæld haft udtalte gener i 4. finger med smerter dorsalt ud for grundledsknoen, men ikke sikker springtendens, snarere et smertefuldtryk i fingeren.

Objektivt:

Muligvis tegn på en mindre senesublukation på ekstensorsiden ud for grundledet af venstre 4. finger, og fortsat let ømhed volart ud for grundledet på højre tommel, men ingen springtendens der heller.

Bevæger begge fingre frit i hele bevægeintervallet.

...

31-03-2017: Symptom/klage fra hånd/finger

L 12 Symptom/klage fra hånd/finger (m796)

Svær fingerartrose bilat. Især høj hånds 3,4 og 5 finger er angrebet med nedsat bevægelighed og deformitet. Endvidere seneskedehindebetændelse sv til håndled. Plan: Henvises ortopæd.

...

14-11-2018: se notater fra 30/7 og 5-6.11.

Møder i akuttiden mhp LÆ285 og sygemelding. har ang været sygemeldt siden 11.10.

Oplever smerter i hænder/fingre på arthrostisk basis, aflastning bedrer symptomerne.

Ydermere stresset som beskrevet tidl.

...

Sygemeldes yderligere 2 uger, hvorefter arbejdet forventes genoptaget.

...

18-12-2020 Artrose ...

...

Kontakt tekst: Kommer til opfølgning. Rtg. hænder viser svær artrose sv til hænder bilat. v 1. finger med atrofi af tenar og fejlstilling over MCP-leddet.

Har svær artrose af mange års skrivi på tastatur/skrivemaskine.

Har brug for seniorpension. Vil tage kontakt til kommunen.

...

07-12-2020 Billeddiagnostik

...

Røntgensvar/Billeddiagnostisk epikrise

...

Undersøgelse(r):RU hånd og fingre, begge

Indikation:

Ønsket us: rtg. Hænder bilat

--> Indikation: Anamnese: 24-11-2020

Undersøgelsesdato: 07-12-2020 15:29

Arbejder med at skrive gennem mange år og gennem de sidste 7-8 år tiltagende smerter sv til hænder bilat.

Set Ort kir ... i 2013 og behandlet med inj for springfinger i h. 1. finger.

Tiltagende smerter sv til h. 3-5 finger og 1. og 2. finger.

Obj

Heberdenske knuder og tydelig artrose i alle fingrenes yderled, men også bevægeindskrænkning i tommel MCPled bilat og fejlstilling.

...

Beskrivelse:

Røntgen af begge hænder og fingre:

Viser inkl. Nørgaard projektion noget afsmalnet ledspalte i begge første strålers STT, CMC, MCP og IP-led. Resterende MCP-led er uden bemærkninger eller erosive forandringer, dog fremstår de

Ankenævnet for Forsikring

15.

99075

med noget gracile ledspalter. Randudtrækning omkring samtlige PIP og DIP led, mest udtalt i DIP-leddene. Ingen erosive forandringer. Medfotograferede radiokarpale led er begge uden anmærkninger.

Konklusion:

Let artrose i begge første strålers STT, CMC, MCP og IP-led.

Gracile ledspalter i resterende MCP-led, dog uden erosive forandringer.

Betydelig artrose af samtlige PIP og DIP led, mest udtalt i DIP-leddene."

Af brev fra Skattestyrelsen af 14/9 2020 fremgår bl.a.:

"Bevis for ophør

For

[Klagerens virksomhed]

Stamoplysninger

...

Virksomhedens ophør

30.06.2019.

...

Startdato

01.09.2009

Slutdato

30.06.2019."

Af retsbog fra Skifteretten af 15/9 2020 fremgår bl.a.:

"Gældsstyrelsen anmodede om, at konkursdekret bliver afsagt. [Klagerens virksomhed] v/ [klageren] erkendte, at konkursbetingelserne var opfyldt.

Skifteretten besluttede herefter kl. 13:39 at tage [Klagerens virksomhed] v/ [klagerens] bo under konkursbehandling.

...

Skifteretten konstaterede, at betingelserne i konkurslovens § 238 er opfyldt,"

Af klagerens anmeldelse til selskabet af 19/10 2020 fremgår bl.a.:

"Hvornår var din første sygedag? 01.01.2012

...

Hvornår fik du første gang symptomer på din sygdom? 01.01.2012

...

Beskriv kort dine nuværende symptomer og hvordan de påvirker din funktion i hverdagen.

Fingrene hæver, bliver stive, håndleddene smerter og svier. Har også fået binyrebarkhormon sprøjtet ind i den ene tommeltot. Har svært ved at holde på noget i længere tid, springfingre.

...

Hvilken type job havde du på sygemeldingstidspunktet? Kontorarbejde

...

Hvilke skånehensyn har du i forhold til arbejde? Passe på mine hænder

...

Hvorfor forventer du ikke at kunne arbejde over halv tid igen (mindst 19 timer om ugen) i noget erhverv?

Efter en times tid hæver mine fingre og bliver stive og svien i hånden.

...

Hvilken erhvervsmæssig erfaring har du? ..., skrivende.

...

Var du ansat som lønmodtager i egen virksomhed på sygemeldingstidspunktet? Ja

Er du stadig selvstændig? Nej

Hvornår ophørte du som selvstændig? 01.06.2019."

Af selskabets telefonnotat af 19/11 2020 fremgår bl.a.:

"Ft. ringer for at oplyse, at hun lige har startet sag med kommunen om tilkendelse af seniorpension. Hun skal desuden til lægen fredag ift. vurdering af hendes gigt i hænderne. Hun vil indsende dokumentation så snart hun får det."

Af generel helbredsattest fra egen læge af 14/4 2021 fremgår bl.a.:

"1. Sygehistorie

...

Hænder: Har arbejdet som ... og har arbejdet med at skrive på maskine gennem mange år, gennem de sidste 9-10 år tiltagende smerter sv.t. begge hænder. Set af ort.kir. ... i 2013 og beh. med steroidinjektion for springfinger i højre 1. finger. Tiltagende smerter sv.t. begge hænder samt udtalt smerter sv.t. 1. finger bilat.

Udredt med rtg. af hænder som viser svær artrose sv.t. alle fingrenes yder- og mellemlid, mest udtalt til yderleddene. Endvidere svær artrose sv.t. 1. fingers grundled og rodled og der ses på venstre 1. finger atrofi af muskulaturen og fejlstilling over grundledet.

Pt. har således svær artrose i begge hænder, hun mærker kraftige smerter efter at have skrevet på maskine ½ time ledsaget af ledhævelse og må stoppe. Hun har endvidere natlige smerter i hænderne. Hun tager ingen smertestillende, da hun ikke ønsker det. Der findes ikke umiddelbart nogen behandling af artrose i leddene.

Idet der er fejlstilling og atrofi af 1. venstre fingers rodled, samt smerter er det aftalt at pt. henvises til vurdering ved ort.kir. ... efter corona epidemien, dette mhp. stivgøring af leddet, så den ikke længere giver smerter, eller anden operativ behandling. Dette vil dog ikke bedre hendes funktionsevnen.

Psykisk:

Pt. er kendt med ængstelig personlighed og er udredt flere gange for angst. I slut 90'erne var hun udsat for mobning på ... og var nedtrykt og angst gennem en periode. Havde god effekt af samtaler med psykolog, aldrig været i medicinsk behandling, men var svært forpint gennem en årrække. Hun har lidt af søvnbesvær gennem mange år, dette forsøgt behandlet med melatonin og baldrian, dog uden væsentlig varig effekt. Hun har haft forværring i hendes psykiske symptomer med nedsat energi, skyldfølelse, koncentrationsbesvær, rastløshed efter indbrud i august 2020. Hun

har endvidere haft mange økonomiske bekymringer efter en personlig konkurs i september 2020. Hun er tidligere udredt for hjertebanken ved kardiolog i 2015 som var normal.

... Patienten er henvist til psykologbehandling mhp. samtaler efter indbrud, men hun har ikke kunnet gennemføre dette da hun ikke har økonomi til egenbetaling ved psykologsamtalerne.

Der har således ikke været nogen reelle behandlingstilbud til samtaler for patienten.

Patienten er ikke interesseret i medicinsk behandling.

...

2. Objektiv undersøgelse, især med henblik på de aktuelle helbredsklager

...

Hænder: Heberdenske knuder sv.t. alle fingrenes yderled, men også bevægeindskrækning sv.t. tommelfingrenes MCP led bilat. og fejlstilling sv.t. venstre 1. finger med atrofi af tenar.

Psykisk: nat. samtale med nat indfølelig tankegang, hun fremstår agiteret og rastløs under samtalen. Har flere ængstelige og bekymrende spørgsmål.

3. Diagnoser

Latin og dansk

Artrose manum bilat.

Svær artrose sv.t. alle yderled samt tommelfingeren bilat.

Psykisk sårbar person med tendens til ængstelighed, negative tanker og aktuelt i personlig livskrise grundet hun er økonomisk erklæret konkurs.

4. Behandlingsmuligheder

Der findes ingen behandlingsmulighed for artrose af hænderne, man kan få lindrende steroidinjektioner og stivgørende operation mhp. at undgå fejlstilling og smerter, men det vil ikke øge bevægeligheden og funktionen af hænderne.

5. Beskrivelse af funktionsevnen

...

Patienten har smerter i hænderne ved brug med skrivning ved tastatur efter ½ time, hvor det hæver op og bliver røde og varme. Endvidere har hun natlige smerter.

6. Prognose

Her medtages såvel de helbredsmaessige udsigter som den forventede udvikling i patientens funktionsduelighed.

Det vurderes usandsynligt at hun vil kunne klare fuldtidsarbejde med maskinskrivning eller skrivning på computer med denne svære artrose i hænderne.

Hun vil have gavn af psykologsamtaler mhp. bearbejdelse af indbrud og samtaler om angst."

Af kommunalt notat af 14/4 2021 "oplysninger om borger, der søger seniorpension" fremgår bl.a.:

"2. Oplysninger om borgers seneste job

Borgers seneste job

...

Selvstændig enkeltmandsvirksomhed ... (01.06.2009 - 30.06.2020 ...)

...

Kompetencer til at varetage seneste job

Beskriv, hvilke kompetencer borger skal have, for at kunne besidde sit seneste job:

Kunne sproget, [sprog1] og dansk

Korrekturlæse

Uddannet ... og

3. Helbredsoplysninger

...

Hænder: Har arbejdet som ... og har arbejdet med at skrive på maskine gennem mange år, gennem de sidste 9-10 år tiltagende smerter sv.t. begge hænder. Set af ort.kir. ... i 2013 og beh. med steroidinjektion for springfinger i højre 1. finger. Tiltagende smerter sv.t. begge hænder samt udtalt smerter sv.t. 1. finger bilat.

Udredt med rtg. af hænder som viser svær artrose sv.t. alle fingrenes yder- og mellemlid, mest udtalt til yderleddene. Endvidere svær artrose sv.t. 1. fingers grundled og rodled og der ses på venstre 1. finger atrofi af muskulaturen og fejlstilling over grundledet.

Pt. har således svær artrose i begge hænder, hun mærker kraftige smerter efter at have skrevet på maskine ½ time ledsaget af ledhævelse og må stoppe. Hun har endvidere natlige smerter i hænderne. Hun tager ingen smertestillende, da hun ikke ønsker det. Der findes ikke umiddelbart nogen behandling af artrose i leddene.

Idet der er fejlstilling og atrofi af 1. venstre fingers rodled, samt smerter er det aftalt at pt. henvises til vurdering ved ort.kir. ... efter corona epidemien, dette mhp. stivgøring af leddet, så den ikke længere giver smerter, eller anden operativ behandling. Dette vil dog ikke bedre hendes funktionsevne.

Patienten har smerter i hænderne ved brug med skrivning ved tastatur efter ½ time, hvor det hæver op og bliver røde og varme. Endvidere har hun natlige smerter.

Det vurderes usandsynligt at hun vil kunne klare fuldtidsarbejde med maskinskrivning eller skrivning på computer med denne svære artrose i hænderne.

...

5. Forudgående indsats i kommunen

...

Borger kontakter kommunen i november 2020, for at søge om Seniorpension. Borger oplyser nuværende tidspunkt at hun sover hun dårligt om natten hvorfor det er svært at arbejde. På baggrund af Corona pandemien var det ikke muligt at etablere praktikordninger.

...

6. Øvrige sociale forhold

...

Hendes virksomhed er erklæret konkurs i september 20 og deres bolig skal sælges. Hun fortæller det er hårdt økonomisk. Borger har yderligere har været udsat for indbrud i august 2020 der har medført et traume, hvorfor hun har svært ved at sove/falde til ro om natten. Dette udløser stressbelastninger i dagligdagen."

Af kommunalt notat "Seniorpension – vurderingsskema" fremgår bl.a.:

"Har ansøger mindst 25 års fuldtidsbeskæftigelse? ... Ja ... Der er modtaget dokumentation for arbejde [i land1] i perioden 1996-2006 - 10 års beskæftigelse.

Derudover dokumentation for selvstændig virksomhed i Danmark i perioden 01.09.2009 – 30.06.2019. Yderligere 10 års beskæftigelse. Dette er suppleret med hhv. årsregnskaber og årsopgørelser for fem af årene, hvoraf det fremgår, at der har været en indtægt på mere end 100.000, - pr. år.

...

Er ansøgers arbejdsevne varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job?

Jeg vurderer, at [klagerens] arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job. Jeg vurderer, at [klagerens] svære artrose i begge hænder er varigt, fordi hun efter flere års relevant behandling er få muligheder tilbage ortopædkirurg – tiltag som ikke vil bedre hendes funktionsevne.

[Klagerens] funktionsniveau er væsentlig påvirket ift. at kunne varetage hidtidige job.

Endelig vurderer jeg, at psykiske udfordringer ikke er udredt, idet egen læge anbefaler psykologsamtaler. Det skønnes dog ikke, at psykologsamtaler kan have indflydelse på hendes funktionsevne, som alene ses nedsat grundet svær artrose.

[Klagerens] helbredsmæssige tilstand er således dokumenteret varigt nedsat på nuværende tidspunkt i en sådan grad, at hun højst vil kunne arbejde 15 timer om ugen som [seneste job].

Der sendes tilkendelse på seniorpension, idet betingelserne herfor er opfyldt."

Af uddrag af kommunens afgørelse af 11/6 2021 om tilkendelse af seniorpension fremgår bl.a.:

"Du får seniorpension, da vi ud fra dine oplysninger har vurderet, at du har en varig nedsat arbejdsevne og højst kan arbejde 15 timer om ugen i dit seneste job.

Du får seniorpension fra 01-07-2021, som er den 1. i måneden, efter du blev tilkendt seniorpension."

Af journalnotat fra radiologisk afdeling af 7/7 2022 fremgår bl.a.:

"Undersøgelsesdato: 01.07.2022 ...

...

Undersøgelse(r): RU hånd og fingre, begge

...

Ønsket us: rtg af begge hænder, artrose

--> Indikation: Anamnese: 03.06.22 dm159 Polyartrose uden specifikation

Subjektiv:

December 2020 rtg af hænder med svær slidgigt.

Tiltagende gener med smerter, kan ikke skrive på maskine mere.

Oplever at knoerne er blevet tykkere.

Objektiv:

Begge hænder med fortykkede led.

Plan:

- henv rtg af begge hænder obs radiologisk udvikling af atrosen.

...

Beskrivelse:

Røntgen af højre hånd viser artrose i form af stærkt afsmalnet ledspalte og skleroserede ledflader i 3., 4. og 5. fingers PIP-led og i de fire ulnare fingres DIP-led.

Røntgen af venstre hånd viser artrose i 5. fingers PIP-led og i de fire ulnare fingres DIP-led.

Der ses ingen artritforandringer."

Af pensionsbevis af 26/1 2018 fremgår bl.a.:

"PFA Erhvervsevne

Hvis din erhvervsevne inden for alle erhverv bliver nedsat:

Løbende udbetaling på op til, årligt..... 175.000 kr.

Din samlede løbende erhvervsevneforsikring i PFA Pension og andre forsikringsselskaber må ikke overstige 80 procent af din indtjening. Overstiger størrelsen af dine forsikringer denne grænse, vil udbetalingen fra PFA Erhvervsevne blive reduceret med det overstigende beløb.

Du kan normalt få udbetalt pengene, hvis din helbredsmæssige erhvervsevne bliver nedsat med mindst 50 procent, og din økonomiske erhvervsevne bliver nedsat med mindst 10 procent inden den ... hvor du er fyldt ... år.

Udbetalingen har virkning fra den 1. i måneden, efter din erhvervsevne har været nedsat i tilstrækkelig grad i uafbrudt 3 måneder.

...

Engangsudbetaling 100.000 kr.

Du kan normalt få udbetalt beløbet, hvis din erhvervsevne inden for alle erhverv bliver varigt nedsat med mindst 2/3 inden den 1. i måneden, efter du er fyldt ... år. Pengene kan tidligst blive udbetalt 12 måneder efter, din erhvervsevne blev nedsat i tilstrækkelig grad.

...

Indbetalingssikring..... Ja

Indbetalingssikring på en forsikring betyder, at PFA opretholder forsikringen, så den fortsætter, mens din erhvervsevne er nedsat. Indbetalingssikringen gælder længst til det tidspunkt, hvor forsikringen ellers ville være stoppet, hvis ikke erhvervsevnen havde været nedsat.

Din indbetalingssikring træder i kraft, når du opfylder betingelserne for at få en løbende udbetaling ved nedsat erhvervsevne.

Der er ikke indbetalingssikring på indbetaling til din opsparing."

Af forsikringsbetingelser af 26/1 2018 fremgår bl.a.:

"4. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne
4.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevne i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

4.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

4.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

4.1.1.1.1. Generelt om nedsættelse

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbredsmæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent.

4.1.1.1.2. Den Helbredsmæssige erhvervsevne

Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv.

4.1.1.1.3. Den Økonomiske erhvervsevne

Nedgangen i den Økonomiske erhvervsevne (indtjeningsnedsættelsen) beregnes som forskellen mellem den forsikredes hidtidige dækningsgivende løn ekskl. obligatoriske pensionsbidrag og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag, og den forsikredes resterende Økonomiske erhvervsevne. Ved den resterende Økonomiske erhvervsevne forstås den forsikredes faktiske indtjening på anmeldelsestidspunktet, inklusive eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud, samt udbetalinger fra andre forsikringer som følge af eksempelvis arbejdsskade eller nedsat erhvervsevne, men ekskl. eventuelle obligatoriske pensionsbidrag, og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag.

Er den forsikrede selvstændig erhvervsdrivende beregnes nedgangen i den Økonomiske erhvervsevne (indtjeningsnedsættelsen) dog med udgangspunkt i den hidtidige samlede indtjening (den hidtidige dækningsgivende løn samt over- og underskud i virksomheden) ekskl. obligatoriske pensionsbidrag og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag. Ved den selvstændige erhvervsdrivendes hidtidige samlede indtjening forstås den gennemsnitlige årlige indtjening de sidste tre år før den Helbredsmæssige erhvervsevnenedsættelse, da indtjeningen for selvstændige erhvervsdrivende kan variere meget. PFA Pension har dog ret til at opgøre den hidtidige samlede indtjening med udgangspunkt i en kortere periode. Hvis forsikrede er en nystartet selvstændig erhvervsdrivende, kan PFA Pension ved opgørelse af den hidtidige samlede indtjening inddrage en eventuel tidligere indtjening som lønmodtager.

...

PFA Pension har dog ret til ikke at anvende den forsikredes faktiske indtjening, men derimod til at vurdere om den forsikredes evne til at skabe indtjening ved personligt arbejde, inklusive muligheden for eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud, samt udbetalinger fra andre forsikringer, men excl. eventuelle obligatoriske pensionsbidrag og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag, er nedsat med mindst 10 procent i forhold til den hidtidige dækningsgivende løn excl. obligatoriske pensionsbidrag og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag.

I så fald vil den forsikredes evne til at skabe indtjening, inklusive muligheden for de nævnte ydelser, betragtes som den forsikredes resterende økonomiske erhvervsevne. Hvis PFA Pension foretager en sådan vurdering af den økonomiske erhvervsevne, vurderes evnen til at skabe indtjening efter erhvervsevnetabet inden for ethvert erhverv. Indtil den Helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere evnen til efter det helbredsmæssige erhvervsevnetab at skabe indtjening inden for det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for.

4.1.1.1.4. Hittidige dækningsgivende løn

Ved hittidige dækningsgivende løn forstås den løn, som PFA Pension senest har registreret som den pensionsgivende løn, inden den Helbredsmæssige erhvervsevne blev nedsat med 50 procent.

Hvis den forsikrede var deltidsansat, inden erhvervsevnen blev nedsat, omregnes den registrerede deltidsløn til en fuldtidsløn, når nedgangen i den økonomiske erhvervsevne og dermed den eventuelle berettigelse til ydelse beregnes. Hvis der skal ske udbetaling, vil der, ved beregningen af hvor meget der skal udbetales, derimod blive taget udgangspunkt i deltidslønnen.

Hvis det viser sig, at den registrerede dækningsgivende løn ikke er korrekt, og forskellen mellem denne og den løn, som forsikringstageren skulle have oplyst ifølge aftalen med PFA Pension, er 25 procent eller derover, har PFA Pension ret til at anvende den løn, som forsikrede skulle have oplyst, når den økonomiske erhvervsevne beregnes.

...

4.1.1.1.3. Omskoling/uddannelse/revalidering

Hvis PFA Pension skønner, at den forsikrede er egnet til omskoling, uddannelse eller revalidering, anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat.

4.1.1.1.4. Vanskeligheder ved at få arbejde

Ved vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen tillægges det ikke betydning, om den forsikrede har vanskeligt ved at få arbejde fx som følge af beskæftigelsessituationen.

...

4.1.3. Påbegyndelse af udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalings-sikring

Udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring har virkning fra den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen uafbrudt i 3 måneder (karensperioden) har været nedsat i tilstrækkelig grad som følge af samme sygdom eller ulykkestilfælde."

Nævnet udtaler:

Klageren er født i 1950'erne, og har hovedsagelig haft arbejdsopgaver på kontor. Klageren har svær slidgigt i begge hænder og fingrene. Hun har gener i form af smerter i begge hænder, nedsat bevægelighed og lidt søvnbesvær. Klageren er desuden kendt med psykisk sårbarhed med tendens til ængstelighed. Klageren har haft egen virksomhed, som gik konkurs og ophørte pr.

Ankenævnet for Forsikring

23.

99075

30/6 2019. Hun søgte kommunen om seniorpension i november 2020, og blev den 11/6 2021 bevilget seniorpension med virkning fra den 1/7 2021.

Selskabet har ydet dækning ved tab af erhvervsevne på midlertidigt grundlag og indbetalings-sikring fra den 1/2 2021 (efter udløb af karenperioden på 3 måneder) til den 1/7 2021.

Klageren kræver, at selskabet skal yde dækning ved tab af erhvervsevne på midlertidigt grundlag efter den 30/9 2019 – 3 måneder efter hun ophørte med fuldtidsbeskæftigelse den 30/6 2019 – til den 1/7 2021, og at selskabet skal yde dækning ved tab af erhvervsevne på generelt grundlag fra den 1/7 2021 og frem. Klageren har anført, at hun har været sygemeldt siden 2012, og at hun frem til virksomhedens ophør ikke har kunnet arbejde på fuld tid. Hun har anført, at det er dokumenteret, at hun var ude af stand til at arbejde på mindst halv tid forud for den 1/11 2020, henset til at hendes virksomhed gik konkurs i 2019, at hendes lidelse er progressiv, og at hendes tilstand løbende er forværret frem mod virksomhedens konkurs. I relation til vurdering af klagerens generelle erhvervsevne fra den 1/7 2021 har hun anført, at hendes helbredsmæssige tilstand sammenholdt med hendes uddannelse og tidligere beskæftigelse er uforenelig med varetagelsen af et relevant erhverv på mindst halv tid. Hun lider i dag af svær artrose i begge hænder med påvirkning af alle fingrenes yder- og mellemlid, muskelsvind af 1. finger på venstre hånd samt fejlstilling over MCP-leddet. Generne betyder, at hun kun kan arbejde ½ time ad gangen før hun får ledhævelse og må stoppe arbejdet. Efter praksis kan hun som højtuddannet, der ikke længere kan arbejde ved PC, ikke med rimelighed sammenlignes med personer, som primært udfører manuelt fysisk eller håndværksmæssigt arbejde eller personer, som udfører ufaglærte jobs. Klageren kræver desuden, at selskabet erstatter udgifter til repræsentation forud for sagen i ankenævnet.

Selskabet har afvist at udbetale midlertidige ydelser forud for den 1/2 2021 samt at udbetale løbende ydelser ved erhvervsevnetab og indbetalingssikring fra den 1/7 2021 og frem. Selskabet har anført, at klageren – efter udløb af karenperioden – ikke har været berettiget til er-

hvervsevnetabsydelser før den 1/2 2021, da hun ikke før november 2020 har henvendt sig til kommunen eller egen læge med henblik på sygemelding, ligesom hun heller ikke på anden vis har dokumenteret, at hun ikke har været i stand til at arbejde delvist eller fuld tid. Klageren har ikke kontaktet sin egen læge i perioden fra 14/11 2018 til 24/11 2020 vedrørende en eventuel forværring af gener. Selskabet har anført, at selskabet har haft ret til at overgå til en vurdering af den generelle erhvervsevne fra den 1/7 2021, da klageren ikke har været i stand til at vende tilbage til sit hidtidige erhverv. Klageren bør i kraft af sine ressourcer og sin uddannelse være i stand til at arbejde mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer, under iagttagelse af skånehensyn i form af mindre maskinskrivning. Det er ikke helbredsmæssigt dokumenteret, at klageren ikke er i stand til at arbejde mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer under hensyn til forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse i et relevant erhverv med de rette skånehensyn for forsikredes gener i hænderne.

Af journal fra egen læge fremgår det, at "14-11-2018: ... Har ang. været sygemeldt siden 11.10. Oplever smerter i hænder/fingre på arthrostisk basis, aflastning bedrer symptomerne. Ydermere stresset som beskrevet tidl. ... Sygemeldes yderligere 2 uger, hvorefter arbejdet forventes genoptaget ... 18-12-2020 ... Rtg. hænder viser svær artrose sv til hænder bilat. v 1. finger med atrofi af tenar og fejlstilling over MCP-leddet. Har svær artrose af mange års skriverseri på tastatur/skrivemaskine. Har brug for seniorpension. Vil tage kontakt til kommunen ... 07-12-2020 ... RU hånd og fingre, begge ... Arbejder med at skrive gennem mange år og gennem de sidste 7-8 år tiltagende smerter sv til hænder bilat ... Tiltagende smerter sv til h. 3-5 finger og 1. og 2. finger. Konklusion: Let artrose i begge første strålers STT, CMC, MCP og IP-led. Gracile ledspalter i resterende MCP-led, dog uden erosive forandringer. Betydelig artrose af samtlige PIP og DIP led, mest udtalt i DIP-leddene".

Af klagerens anmeldelse til selskabet af 19/10 2020 fremgår det, at "Fingrene hæver, bliver stive, håndleddene smerter og svier ... Har svært ved at holde på noget i længere tid, springfingre. ... Efter en times tid hæver mine fingre og bliver stive og svien i håndled".

Af generel helbredsattest fra egen læge af 14/4 2021 fremgår det, at "... gennem de sidste 9-10 år tiltagende smerter sv.t. begge hænder ... Der findes ingen behandlingsmulighed for artrose af hænderne, man kan få lindrende steroid injektioner og stivgørende operation mhp. at undgå fejlstilling og smerter, men det vil ikke øge bevægeligheden og funktionen af hænderne. ... Patienten har smerter i hænderne ved brug med skrivning ved tastatur efter ½ time, hvor det hæver op og bliver røde og varme. Endvidere har hun natlige smerter. 6. Prognose ... Det vurderes usandsynligt at hun vil kunne klare fuldtidsarbejde med maskinskrivning eller skrivning på computer med denne svære artrose i hænderne".

Af kommunalt notat "Seniorpension – vurderingsskema" fremgår det, at "Jeg vurderer, at [klagerens] arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job. Jeg vurderer, at [klagerens] svære artrose i begge hænder er varigt, fordi hun efter flere års relevant behandling er få muligheder tilbage ortopædkirurg – tiltag som ikke vil bedre hendes funktionsevne. [Klagerens] funktionsniveau er væsentlig påvirket ift. at kunne varetage hidtidige job ... Det skønnes dog ikke, at psykologsamtaler kan have indflydelse på hendes funktionsevne, som alene ses nedsat grundet svær artrose".

Af notat fra radiologisk afdeling vedrørende røntgenundersøgelse af begge hænder og fingre foretaget 1/7 2022 fremgår det, at "Tiltagende gener med smerter, kan ikke skrive på maskine mere ... Objektiv: Begge hænder med fortykkede led ... Beskrivelse: Røntgen af højre hånd viser artrose i form af stærkt afsmalnet ledspalte og skleroserede ledflader i 3., 4. og 5. fingers PIP-led og i de fire ulnare fingres DIP-led. Røntgen af venstre hånd viser artrose i 5. fingers PIP-led og i de fire ulnare fingres DIPled".

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hendes midlertidige helbredsmæssige erhvervsevne har været nedsat med mindst halvdelen fra den 30/6 2019 og frem til den 1/11 2020. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet ikke har ydet midlerti-

Ankenævnet for Forsikring

26.

99075

dig dækning og indbetalingssikring forud for den 1/2 2021 – efter udløbet af karensperioden på 3 måneder.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren fra 30/6 2019 og frem til 1/11 2020 ikke har dokumenteret at have været helt eller delvist sygemeldt. Hun har ikke i denne periode henvendt sig til egen læge eller til kommunen, fx med tiltagende gener eller med henblik på sygemelding.

Nævnet har også lagt vægt på, at klagerens virksomhed blev erklæret konkurs pr. 30/6 2019, men at dette forhold ikke i sig selv dokumenterer, at klageren som følge af helbredsmæssige gener ikke var i stand til at arbejde mindst halv tid indenfor sit tidligere erhverv – henset til hvad der var sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer.

Nævnet finder, at selskabet har været berettiget til at overgå til en vurdering af den generelle erhvervsevne pr. 1/7 2021, idet klagerens tilstand har stabiliseret sig i en sådan grad, at der kan foretages en vurdering af, om klageren har et længerevarende erhvervsevnetab.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på generel helbredsattest fra egen læge af 14/4 2021, hvoraf det fremgår, at der ikke var behandlingsmuligheder for artrose i hænderne udover lindrende behandling og eventuel stivgørende operation. Nævnet har også lagt vægt på kommunalt vurderingsskema i forbindelse med seniorpension, hvoraf det fremgår, at der alene var få behandlingsmuligheder tilbage, som ikke ville forbedre funktionsevnen.

Nævnet har videre lagt vægt på, at klageren har lidt af artrose siden 2012.

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det klageren, som skal bevise, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen pr. 1/7 2021 og frem.

Af punkt 4.1.1.1. i forsikringsbetingelserne følger det, at både den helbredsmæssige erhvervsevne og den økonomiske erhvervsevne skal være nedsat i dækningsberettigende grad, for at klageren er berettiget til dækning. Af samme punkt fremgår det for så vidt angår det økonomiske kriterium, at der stilles krav om, at forsikredes indtjening er nedsat med mindst 10%.

Nævnet finder, at udgangspunktet for vurderingen af den helbredsmæssige erhvervsevne må være, at der foretages en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse, som anført i forsikringsbetingelsernes punkt 4.1.1.1.2. Der foreligger ikke tilstrækkelige holdepunkter for at antage, at begrebet "erhvervsevnetab" i nærværende forsikringsbetingelser har en væsentlig anden betydning, end hvad der sædvanligvis forstås ved "erhvervsevnetab" – en nedsættelse af sikredes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Nævnet henviser til kendelserne i sagerne 93795, 93914, 94278, 94715 og 95418.

På den baggrund finder nævnet, at klageren med en længerevarende uddannelse og tidligere beskæftigelse indenfor samme fag – hvor det normalt forudsættes, at hun i betydeligt omfang læser og benytter pc som led i sit arbejde – ikke med rimelighed kan sammenlignes med personer, som eksempelvis primært udfører manuelt fysisk eller håndværksmæssigt arbejde eller personer, som udfører ufaglærte jobs.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hendes generelle helbredsmæssige erhvervsevne pr. den 1/7 2021 og frem er nedsat med mindst halvdelen, og at hun med de rette skånehensyn ikke vil være i stand til at arbejde mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og beskæftigelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på de lægelige og kommunale oplysninger, hvori der ikke beskrives helbredsgener, som er uforenelige med varetagelsen af et relevant erhverv på mindst halv tid, hvis der tages behørigt hensyn til klagerens skånebehov. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at klageren har varige gener i form af smerter i begge hænder, nedsat bevægelig-

Ankenævnet for Forsikring

28.

99075

hed af hænder og fingre, at hænderne hæver op og bliver røde og varme efter 1 times skrivning ved tastatur, lidt søvnbesvær og natlige smerter, samt at hun har skånebehov for håndbelastende arbejde.

Nævnet har videre lagt vægt, at klageren ikke har været i kommunal arbejdsprøvning, og at det således ikke nærmere er undersøgt, i hvilket omfang hun vil være i stand til at arbejde i et relevant erhverv under iagttagelse af relevante skånehensyn.

Det, som klageren i øvrigt har anført, herunder at klageren pr. 1/7 2021 er tilkendt seniorpension, kan ikke føre til andet resultat. Nævnet bemærker, at seniorpension tilkendes efter andre kriterier end erhvervsevnetabsdækning i forsikringssager. Ved seniorpension lægges blandt andet vægt på, om klageren har en varigt nedsat arbejdsevne på højst 15 timer om ugen vurderet i forhold til det seneste job.

Hvad angår klagerens udgifter til rådgivning, finder nævnet efter sagens forløb og udfald samt oplysningerne om selskabets klageafdelings imødekommelse af, at klageren var berettiget til at midlertidige ydelser i en begrænset periode i brev af 8/4 2022, at selskabet skal dække klagerens rådgiveromkostninger med 2.500 kr. inklusive moms, forudsat at klageren kan fremlægge dokumentation for en sådan rådgiverudgift.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal dække klagerens rådgiveromkostninger med 2.500 kr. inklusive moms med tillæg af renter.

Klageren får i øvrigt ikke medhold.

Klagegebyret tilbagebetales.

Ankenævnet *for* Forsikring

29.

99075

Svend Bjerg Hansen